

Als bewoners van het gebied rondom de gasopslag Norg staan wij positief in de voorgenomen wijziging van het Besluit Tijdelijke wet Groningen in verband met het aanwijzen van het gebied waarbinnen het bewijsvermoeden geldt. In mei 2021 besloot het Instituut Mijnbouwschade Groningen om het beoordelingskader aan te passen. Zij legde daarmee het advies van het panel van deskundigen uit 2019 naast zich neer op basis van een aantal wetenschappelijke onderzoeken die in de kern niet nieuw waren. Het waren oude onderzoeken met nieuwe kافتjes en een beperkte scope. Het panel van deskundigen woog deze onderzoeken in 2019 in samenhang af en leverde een afgewogen advies af aan de TCMG (de rechtsvoorganger van het IMG). In 2021 werd dit advies door IMG terzijde geschoven, omdat bij het IMG het beeld bestond dat alleen trillingen door aardbevingen tot mijnbouwschade aan woningen kan leiden.

Wij betwisten de stelling dat diepe bodembeweging als gevolg van de gasopslag Norg geen directe schade aan woningen kan veroorzaken. Wij verwijzen hiervoor naar de peer review die in opdracht van het Ministerie van EZK is uitgevoerd. De reviewers (P. Teatini, C. Zoccarato, I. Iervolino en I. Vasconcelos) plaatsen kanttekeningen bij de betrouwbaarheid van de conclusie uit het onderzoek van TNO en TU Delft dat diepe bodemdaling en -stijging als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag bij Norg in de betreffende gebieden niet leidt tot schade aan gebouwen, omdat onvoldoende rekening is gehouden met onzekerheden in de gebruikte data en berekeningen. De reviewers concluderen: *“Outcome of the review is that, albeit potentially correct, the results and conclusions are of limited credibility.”*

Samengevat hebben de reviewers geconcludeerd dat de onderzoeksopzet van de modelmatige benadering door TNO/TU Delft dusdanige onzekerheden kent dat daarmee niet is vast komen te staan dat de cyclische bodembeweging als gevolg van de gasopslag Norg niet tot schade aan woningen kan hebben geleid. Peer reviewers stellen immers vast dat de kans op schade door diepe bodemdaling en –stijging in de modelmatige benadering van TNO/TU Delft mogelijk wordt onderschat.

Behalve de onjuiste uitleg van het onderzoek naar de directe effecten van diepe bodembeweging, zijn de indirecte effecten nog niet volledig onderzocht en is er evenmin duidelijkheid over de cumulatieve effecten en stapeling van mijnbouw. Ondanks het ontbreken van dit onderzoek beschouwt het IMG het bewijsvermoeden sinds mei 2021 op verschillende onderdelen als weerlegd.

Wij zien in de handelwijze van het IMG in de afgelopen jaren parallellen met het beeld dat te lang heeft bestaan dat aardbevingen als gevolg van gaswinning slechts tot geringe schade zouden leiden. Wij verwijzen naar de conclusie hierover van de Parlementaire Enquête Groningen (PE) op pagina 42 van Groningers boven gas, boek 1. De PE schrijft hierover: *‘De commissie acht het laakbaar dat in al die jaren na het verschijnen van de KNMI-studies iedereen de in de samenvatting genoemde maximale waarde als absolute bovengrens hanteert, terwijl de onderliggende schattingen laten zien dat ook zwaardere aardbevingen mogelijk zijn. Niemand van de direct betrokkenen, of het nu gaat om wetenschappers of wetenschappelijk opgeleide medewerkers van de NAM, Shell of ExxonMobil, heeft in de periode 1998 tot 2012 de conclusie tegengesproken dat er geen zwaardere bevingen mogelijk zijn dan 3,8 of 3,9 op de schaal van Richter. Er is daardoor ook sprake van tunneldenken dat aardbevingen in Groningen hooguit tot geringe schade kunnen leiden.’*

Hetzelfde tunneldenken doet zich nu voor bij de effecten van het gebruik van gasopslagen. In de omgeving van de gasopslagen komen grote aantallen schademeldingen voor. Uit de peer review blijkt het model op basis waarvan directe effecten van diepe bodembeweging worden uitgesloten onnauwkeurigheden te vertonen, maar desondanks wordt vastgehouden

aan de tunnelvisie dat de cyclische bodembeweging ten gevolge van het vullen en leeghalen van de gasopslag niet tot schade kan leiden. Met onderhavige wijziging van de Tijdelijke Wet Groningen wordt een eerste stap gezet in het repareren van de voornoemde dwaling, maar deze stap alleen is niet afdoende. Ook de toepassing van Maatregel 3 uit de *notitie Nij begun, Op weg naar erkenning, herstel en perspectief*, waarmee gestopt wordt met de inzet van de trillingstool, is hierbij van belang. Immers het beoordelingskader van IMG dat in 2021 tot stand kwam kent nog meerdere aantoonbare onjuistheden die ingegeven zijn door de veronderstelling dat alleen trillingen tot schade kunnen leiden. Tenslotte wijzen wij op het belang van de maatregelen 12 (herstel van de eerder ontstane verschillen) en 19 (vergoeding van juridische, bouwkundige en technische bijstand) uit Nij Begun. Vast staat dat de zgn. deskundigen van het IMG niet zo deskundig waren. Dit heeft op grote schaal tot ongelijkheid geleid. Wij verkeerden in de gunstige omstandigheid dat wij de inhoudelijke kennis hadden om de onzin van zgn. deskundigen te weerleggen en de financiële mogelijkheden om aanvullend juridische kennis in te huren, waarmee wij ons recht konden halen, maar dat is niet iedereen gegeven.

Samengevat: wij zijn blij met de voorgestelde wetswijziging, maar om de rechten van schademelders te borgen is het van belang dat naast het geografisch vastleggen van het gebied waar het bewijsvermoeden geldt, de staatssecretaris ingrijpt bij IMG met de mogelijkheden die de aanwijsbevoegdheid hem nu biedt.